

Viite VM031:00/2015 VM/450/03.01.00/2015

**LAUSUNTO HELSINGIN, ITÄ-UUDENMAAN JA LÄNSI-UUDENMAAN
MAISTRAATTIEN MAHDOLLISTA YHDISTÄMISTÄ KOSKEVASTA SELVITYKSESTÄ
JA SÄÄDÖSMUUTOSEHDOTUKSISTA**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 12.3.2015 lausuntoa selvityksestä Uudenmaan maakunnan alueella toimivien maistraattien mahdollisen yhdistymisen vaikutuksista. Selvitystyö on tehty valtiovarainministeriön, maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikön ja ao. maistraattien päälliköiden virkamiestyönä. Selvityksessä ehdotetaan maistraattien yhdistämistä 1.1.2016 lukien.

Palkansaajajärjestö Pardia ry esittää tehdystä selvityksestä ja siihen liittyvistä säädösmuutosehdotuksista lausuntonaan seuraavaa:

1. Selvitys maistraattien yhdistämisestä

Pardian jäsenjärjestö ProUnioni ry on osallistunut henkilöstöjärjestöille 15.1.2015 järjestettyyn kuulemistilaisuuteen. ProUnioni on tuonut tuolloin esille perusnäkemyksensä Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien yhdistämisestä. Henkilöstön näkökulmasta yhdistämisessä on enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia. Vaiheittaiset uudistukset aiheuttavat organisaatiolle ja henkilöstölle aina lisätyötä. Nyt ei kuitenkaan ole syytä odottaa laajempaa aluehallinnon uudistamista. Yhdistämisen antama pieni liikkumavara mm. tehtävä- ja toimitilajärjestelyjen toteuttamisessa tukee osaltaan henkilöstön työssä jaksamista ja maistraatin selviytymistä toimintakykyisenä. Yhdistämisen perustelut ja vaikutukset on selvityksessä kuvattu ja niihin ei ole olennaista lisättävää.

Uudenmaan maakunnan maistraattien henkilöstön osalta seuraavat asiat ovat tärkeitä:

- Koko henkilöstöllä on oltava mahdollisuus osallistua muutoksen toteuttamiseen.
- Mahdolliset tehtäväjärjestelyt on toteutettava siten, että henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia vaativampiin tehtäviin tai ainakin vaativuutensa säilyttäviä tehtäviä. Työssä kehittyminen ja uralla eteneminen ovat olennaisia motivaatiotekijöitä. Yksilötason yhteistoiminnasta ja tehtäväkuvien ajantasaisuudesta on huolehdittava.
- Yhdistäminen ei suoraan vaikuta toimipisteiden asemaan. Asiakaspalveluhankkeen mahdollinen vaiheittainen eteneminen vuosien 2016–2019 aikana vaikuttaa maistraatin toimipaikkaverkkoon myös Uudellamaalla. Toiminnan kehittämisessä ja erityisesti toimitilajärjestelyissä on järkevällä tavalla varauduttava tulevaan. Selvityksessä viitataan maistraattien toimipisteverkkotyöryhmän maaliskuussa 2014 tekemään ehdotukseen Raaseporin, Lohjan (Länsi-Uusimaa), Hyvinkään ja Porvoon (Itä-Uusimaa) yksikköjen

lakkauttamiseksi. Jo tuolloin on todettu, ettei ehdotus ole tasapainoinen sen enempää palvelujen saatavuuden kuin henkilöstönkään näkökulmasta.

- Mahdollisissa tehtäväjärjestelyissä on lähtökohtana oltava tehtävien liikkuminen, ei ihmisten. Henkilöstön siirtyminen yksiköstä toiseen on toteutettava vapaaehtoisuuteen perustuen.
- Maistraattien yhteistoiminta- ja työsuojelusopimus on päivitettävä ajan tasalle vuoden 2015 aikana niin, että viraston yhteistoiminta käynnistyy saumattomasti heti uudistuksen voimaantullessa. Luottamusmiessopimukseen on tarpeen päivittää ainakin luottamusmiesten toimialueiden nimet. Luottamusmiesten lukumäärään muutos ei vaikuta.

Muihin maistraatteihin siirrettäväksi ehdotettujen erikoistumistehtävien osalta toteamme seuraavaa:

- Lounais-Suomeen maistraatille siirrettäväksi ehdotettaviin tehtäviin (ruotsinkieliset perukirjan osaksluetteloiden vahvistamiset, kaikki isyyden tunnustamisen hyväksymiset ja ruotsinkielisten nimenmuutoshakemusten käsittely) on Länsi-Uudellamaalla sitoutunut vuosina 2013 ja 2014 vähäinen työpanos. Tehtäväsiirtoon ei ole huomautettavaa.
- Sisä-Suomen maistraatissa on käsitelty Itä-Uudenmaan muuttoilmoituksia vuonna 2014 noin 35 000 kappaletta ja tehtävän hoitamiseen on käytetty 2,3 henkilötyövuoden panos. Työ on jakautunut useammalle henkilölle. Selvityksessä ehdotetaan kaikkien Uudenmaan alueen muuttoilmoitusten keskittämistä Lapin maistraattiin.

Tehtäväsiirrolla olisi vaikutuksia erityisesti henkilöstölle Sisä-Suomen maistraatin Mänttä-Vilppulan yksikössä, joka käsittelee Itä-Uudenmaan muuttoilmoitukset.

Maistraattien vuoden 2012 resurssiselvityksen mukaan Sisä-Suomessa on 13,51 henkilötyövuoden vaje ja vuoden 2013 selvityksen mukaan 12,42 henkilötyövuoden vaje. Lapissa vastaavina vuosina on ollut 6,31 ja 7,65 henkilötyövuotta ylijäämää. Maistraattien alkuvuodesta 2015 käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen aikana oli tiedossa, että Lapissa henkilöstöä olisi jouduttu irtisanomaan ilman muiden maistraattien yhteistä vastuunkantoa.

Selvityksessä todetaan, että pääsääntönä tehtäväsiirroissa on henkilöstön siirtyminen tehtävien mukana organisaatiosta toiseen. Tähän saakka tehtävien tasaamista erikoistumalla on toteutettu siirtämällä maistraattien kesken tehtäviä eikä henkilöstöä. Ottaen huomioon maistraattien välisen resurssien epätasapainon on perusteltua säilyttää 2,3 henkilötyövuoden työpanos Sisä-Suomessa ja sijoittaa muuttoilmoitusten käsittelystä vapautuva henkilöstö ko. maistraatin muihin tehtäviin. Myös henkilöstöpoliittisesti ratkaisu on parempi. Resurssiselvityksen perusteella Lapin maistraatti kykenee hoitamaan siirtyväksi ehdotetut tehtävät nykyisillä resursseillaan ja samalla vahvistuu sen mahdollisuus tarjota henkilöstölleen työtä jatkossakin.

Mänttä-Vilppulan henkilöstöä ei voida pitää epätietoisuudessa. Maistraattien oman toimipaikkaverkon kehitys on sidottu asiakaspalveluhankkeen etenemiseen. Esillä olleiden aikataulusuunnitelmien mukaan Pirkanmaan maakunta (Mänttä-Vilppula) siirtyisi uuteen asiakaspalveluun vuonna 2017. Yksikön osalta on kuitenkin tehtävä kuluva vuosi-

den aikana selkeä, kokonaisvaltainen ratkaisu, jotta henkilöstö kykenee yksilötasolla tekemään tarvittavat valinnat ja päätökset. Henkilöstöpoliittisesti on tärkeää, että Mänttä-Vilppula voisi jatkaa henkilöstön työskentelypaikkakuntana, vaikka yksikön lakkauttamiseen päädyttäisiin myöhemmin. Päivittäinen työssäkäynti maistraatin muihin yksiköihin julkisilla kulkuvälineillä on käytännössä mahdotonta.

2. Luonnokset säädösmuutoksista

Pääosin Uudenmaan alueen maistraattien yhdistämisen edellyttämät säädösmuutokset ovat teknisiä. Suurin periaatteellinen muutos koskee nykyisten lakitasoisten maistraattien toimivaltasäädösten korvaamista asetustasoisilla säädöksillä.

Maistraatteja koskevan sääntelyn kokoaminen yhteen säädökseen on perusteltua. Hallituksen esityksen luonnokseen tai asetustasoisien luonnoksiin ei ole huomautettavaa.

3. Kielitaitoa koskevat erityiset kelpoisuusvaatimukset

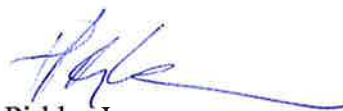
Maistraattien henkilöresurssien vähentyessä ja tulevien rakenne- ja organisaatiouudistusten yhteydessä on tarpeen tarkastella kielitaitoa koskevia erityisiä kelpoisuusvaatimuksia.

Maistraattien henkilötyövuosien määrää kehittää valtion budjetissa esitettyjen lukujen perusteella seuraavasti: 711 vuonna 2014, 696 vuonna 2015 ja 624 vuonna 2016. Vähennys on merkittävä.

Rekisterihallintoasetuksen 10 a §:ssä on kielitaitoa koskevat erityiset kelpoisuusvaatimukset, mitkä koskevat kuluttajaoikeusneuvoja ja henkikirjoittajia. Muulta henkilöstöltä (yhteensä 21 virkaa) vaadittavasta kielitaidosta on annettu valtiovarainministeriön asetus (569/2011). Asetuksia tarkasteltiin viimeksi vuonna 2011, jolloin maistraattien henkilötyövuosimäärä oli 780. Nyt olisi aika arvioida, ovatko asetustasolla säädetyt kielitaitovaatimukset oikeassa suhteessa maistraattien vähenevään henkilötyövuosimäärään.

Harri Siren
Neuvottelujohtaja

Pirkko Janas
Lakimies